ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 22. októbra 2009 *

V spojených veciach C-261/08 a C-348/08,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 68 ES a 234 ES, podané rozhodnutiami Tribunal Superior de Justicia de Murcia (Španielsko) z 12. júna a 22. júla 2008 a doručené Súdnemu dvoru 19. júna a 30. júla 2008, ktoré súvisia s konaniami:

María Julia Zurita García (C-261/08),

Aurelio Choque Cabrera (C-348/08)

proti

Delegado del Gobierno en la Región de Murcia,

* Jazyk konania: španielčina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka šiestej komory P. Lindh, vykonávajúca funkciu predsedníčky tretej komory, sudcovia A. Rosas, U. Lõhmus (spravodajca) A. Ó Caoimh a A. Arabadjiev,

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na návrh vnútroštátneho súdu z 13. júna 2008, ktorý bol doručený Súdnemu dvoru 19. júna 2008, na začatie konania v naliehavom prejudiciálnom konaní v súlade s článkom 104b rokovacieho poriadku,

so zreteľom na rozhodnutie tretej komory Súdneho dvora z 25. júna 2008 nevyhovieť tomuto návrhu,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pán Choque Cabrera, v zastúpení: E. Bermejo Garrés, procuradora, a A. Corbalan Maiquez, abogado,

— španielska vláda, v zastúpení: N. Díaz Abad, splnomocnená zástupkyňa,

— talianska vláda, v zastúpení: I. Bruni, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Fiengo a W. Ferrante, avvocati dello Stato,

— rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. Wilderspin a E. Adsera Ribera, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 19. mája 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 62 bodu 1 a článku 62 bodu 2 písm. a) ES a článkov 5, 11 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa stanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 105, s. 1).

2 Tieto návrhy boli predložené v rámci dvoch sporov, ktoré viedli bolívijskí štátni príslušníci pani Zurita García (vec C-261/08) a pán Choque Cabrera (vec C-348/08) s Delegado del Gobierno en la Región de Murcia (zástupca vlády regiónu Murcia, ďalej len „zástupca vlády“), ktorých predmetom bolo ich vyhostenie zo španielskeho územia so zákazom vstupu do schengenského priestoru počas piatich rokov.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

Schengenský protokol

3 Podľa článku 1 protokolu, ktorým sa začleňuje schengenské *acquis* do rámca Európskej únie a ktorý tvorí prílohu Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva Amsterdamskou zmluvou (ďalej len „protokol“), je trinásť členských štátov Európskej únie oprávnených založiť medzi sebou užšiu spoluprácu v rámci pôsobnosti schengenského *acquis* tak, ako je uvedené v prílohe k tomuto protokolu. Táto spolupráca sa vedie v právnom a inštitucionálnom rámci Únie a v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

4 Podľa článku 2 ods. 1 prvého pododseku protokolu sa schengenské *acquis* uplatňuje v trinástich členských štátoch uvedených v článku 1 tohto protokolu okamžite od dátumu nadobudnutia účinnosti Amsterdamskej zmluvy, čiže od 1. mája 1999.

5 Do schengenského *acquis* patrí najmä dohoda medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom odstraňovaní kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaná v Schengene 14. júna 1985 (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 13; Mim. vyd. 19/002, s. 3, ďalej len „Schengenská dohoda"), ako aj dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, podpísaný v Schengene 19. júna 1990 (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9), ktorý bol zmenený a doplnený nariadením Rady (ES) č. 2133/2004 z 13. decembra 2004 o požiadavke na príslušné orgány členských štátov, aby sa systematicky pečiatkovali cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, ktorým sa menia a dopĺňajú ustanovenia dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda a s ňou súvisiaca spoločná príručka (Ú. v. EÚ L 369, s. 5, ďalej len „DVSD").

6 Podľa článku 2 ods. 1 druhého pododseku druhej vety protokolu prijala Rada Európskej únie 20. mája 1999 rozhodnutie 1999/436/ES, ktorým sa v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a Zmluvy o Európskej únii stanovuje právny základ pre všetky ustanovenia alebo rozhodnutia, ktoré tvoria schengenské *acquis* (Ú. v. ES L 176, s. 17; Mim. vyd. 19/001, s. 152). Z článku 2 tohto rozhodnutia v spojení s prílohou A tohto rozhodnutia vyplýva, že Rada stanovila články 62 ES a 63 ES, ktoré sú súčasťou hlavy VI Zmluvy o Európskej únii, nazvanej „Vízová, azylová, prisťahovalecká politika a iné politiky, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb", za právny základ pre článok 23 DVSD.

DVSD

7 Článok 6b stanovuje:

„1. Ak cestovný doklad štátneho príslušníka tretej krajiny neobsahuje vstupnú pečiatku, príslušné vnútroštátne orgány môžu predpokladať, že držiteľ nespĺňa alebo už nespĺňa podmienky na dĺžku pobytu uplatniteľné v dotknutom členskom štáte.

2. Túto domnienku možno vyvrátiť, ak štátny príslušník tretej krajiny akýmkoľvek dôveryhodným spôsobom, napríklad cestovnými lístkami alebo dokladom o svojej prítomnosti mimo územia členských štátov, poskytne dôkaz, že dodržal podmienky súvisiace s dĺžkou krátkodobého pobytu.

…

3. Ak predpoklad uvedený v odseku 1 nebol vyvrátený, môžu príslušné orgány štátneho príslušníka tretej krajiny z územia dotknutého členského štátu vyhostiť.“

8 Podľa článku 23 DVSD:

„1. Cudzinec, ktorý nespĺňal alebo už nespĺňa podmienky pre krátkodobý pobyt platné na území jednej zo zmluvných strán, musí v zásade okamžite opustiť územie zmluvných strán.

…

3. Pokiaľ tento cudzinec dobrovoľne nevycestuje, alebo pokiaľ možno predpokladať, že sa toto vycestovanie neuskutoční, alebo pokiaľ je okamžité vycestovanie cudzinca nutné z dôvodov vnútroštátnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, musí byť cudzinec v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva vyhostený z územia zmluvnej strany, na

ktorom bol zadržaný. Ak nie je vyhostenie podľa vnútroštátneho práva prípustné, môže dotyčná zmluvná strana cudzincovi na svojom území pobyt povoliť.

…

5. Vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa práva na azyl, ustanovenia Ženevského dohovoru o postavení utečencov z 28. júla 1951, zmenené a doplnené Newyorským protokolom z 31. januára 1967, ako i odsek 2 tohto článku a článku 33 odseku 1 tejto dohody zostávajú ustanoveniami ods. 4 písm. f) nedotknuté.“

Nariadenie č. 562/2006

9 Nariadenie č. 562/2006 kodifikuje existujúce právne úpravy v oblasti kontroly hraníc a konsoliduje a rozširuje súbor právnych predpisov v oblasti politiky integrovaného riadenia hraníc so spresnením noriem týkajúcich sa prekračovania vonkajších hraníc.

10 Podľa článku 5 uvedeného nariadenia sa stanovujú tieto podmienky na vstup štátnych príslušníkov tretej krajiny:

„1. Na pobyt, ktorý nepresiahne tri mesiace v rámci obdobia šiestich mesiacov, musia štátni príslušníci tretej krajiny spĺňať tieto podmienky:

a) majú platný cestovný doklad alebo doklady, ktoré ich oprávňujú prekročiť hranicu;

b) majú platné vízum v prípade, že sa vyžaduje podľa nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúceho zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti [Ú. v. ES L 81, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 65], s výnimkou prípadu, ak sú držiteľmi platného povolenia na pobyt;

c) zdôvodnia účel a podmienky plánovaného pobytu a majú dostatočné prostriedky na živobytie na dĺžku plánovaného pobytu a na návrat do svojej krajiny pôvodu alebo na tranzit do tretej krajiny, v ktorej ich určite prijmú, alebo sú schopní získať takéto prostriedky zákonným spôsobom;

d) nejde o osoby, na ktoré bolo vydané v [Schengenskom informačnom systéme] upozornenie na účely odopretia vstupu;

e) nepokladajú sa za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokoľvek členského štátu, a najmä na nich z takéhoto dôvodu nebolo vo vnútroštátnych databázach členských štátov vydané upozornenie na účely odopretia vstupu.

…“

11 Znenie článku 11 ods. 1 a 3 nariadenia č. 562/2006, ktorý sa týka domnienky splnenia podmienok dĺžky pobytu, preberá znenie článku 6b ods. 1 a 3 DVSD, okrem verzie v španielskom jazyku, ktorá v odseku 3 uvedeného článku 11 stanovuje:

„Ak nebola domnienka uvedená v odseku 1 vyvrátená, príslušné orgány štátneho príslušníka tretej krajiny z územia dotknutého členského štátu vyhostia.“

12 Podľa článku 13 uvedeného nariadenia, ktorý sa týka odopretia vstupu:

„1. Vstup na územie členských štátov sa odoprie štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý nespĺňa všetky podmienky na vstup stanovené v článku 5 ods. 1 a nepatrí do kategórií osôb, ktoré uvádza článok 5 ods. 4. Týmto nie je dotknuté uplatňovanie osobitných ustanovení, ktoré sa týkajú práva na azyl, medzinárodnú ochranu alebo na vydanie víz na dlhodobý pobyt.

…“

13 Podľa článku 39 ods. 1 toho istého nariadenia sa články 2 až 8 DVSD zrušujú s účinnosťou od 13. októbra 2006.

14 Článok 40 nariadenia č. 562/2006 stanovuje, že toto nariadenie nadobúda účinnosť 13. októbra 2006.

Vnútroštátna právna úprava

15 Organický zákon 4/2000 o právach a slobodách cudzincov v Španielsku a o ich spoločenskej integrácii (Ley Orgánica sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) z 11. januára 2000 (BOE č. 10 z 12. januára 2000, s. 1139) bol zmenený a doplnený organickým zákonom 8/2000 z 22. decembra 2000 (BOE č. 307 z 23. decembra 2000, s. 45508) a organickým zákonom 14/2003 z 20. novembra 2003 (BOE č. 307 z 21. novembra 2003, s. 41193, ďalej len „zákon o cudzincoch“).

16 Článok 28 ods. 3 zákona o cudzincoch, ktorý upravuje opustenie španielskeho územia cudzincami, stanovuje:

„Cudzinec je povinný opustiť [španielske územie] v týchto prípadoch:

…

c) ak administratívne orgány zamietli jeho žiadosti o pobyt na španielskom území alebo ak nemá povolenie na pobyt v Španielsku.“

17 Podľa článku 51 zákona o cudzincoch sa priestupky týkajúce sa porušenia ustanovení pri vstupe a pobyte cudzincov rozdeľujú podľa stupňa ich závažnosti na „menej závažné“, „závažné“ a na „veľmi závažné“.

18 Článok 53 písm. a) uvedeného zákona definuje ako závažný priestupok:

„Kto sa z dôvodu nepredĺženia pobytu alebo nevydania povolenia na pobyt, alebo z dôvodu, že platnosť uvedeného povolenia uplynula pred viac ako tromi mesiacmi, bez toho, aby požiadal o ich obnovenie v lehote stanovenej právnou úpravou, neoprávnene zdržiava na území Španielska."

19 Podľa článku 55 zákona o cudzincoch možno za závažný priestupok uložiť sankciu až do 6 000 eur. Príslušné úrady sú pri ukladaní sankcie povinné aplikovať kritérium proporcionality, pričom zohľadňujú mieru zavinenia, spôsobenú škodu, nebezpečenstvo a následky, ktoré hrozia z priestupku.

20 Článok 57 zákona o cudzincoch, týkajúci sa vyhostenia, stanovuje:

„1. Ak sa tohto priestupku dopustia cudzinci a ak predmetné konanie je kvalifikované zákonom ako veľmi závažné alebo závažné v zmysle článku 53 písm. a), b), c), d) a f) tohto organického zákona, môže byť na základe príslušného správneho konania sankcia pokuty nahradená vyhostením zo španielskeho územia.

2. Dôvodom na vyhostenie je aj skutočnosť, že pred príslušným administratívnym konaním bol cudzinec odsúdený v Španielsku alebo v zahraničí za úmyselný čin, ktorý je v Španielsku kvalifikovaný ako prečin, za ktorý sa ukladá trest odňatia slobody na viac ako na jeden rok, okrem prípadu, ak trestné odsúdenia boli z výpisu registra trestov vymazané.

3. Sankciu vyhostenia nemožno v žiadnom prípade uložiť spolu s pokutou.

…“

21 Článok 158 kráľovského dekrétu 2393/2004, ktorým sa prijalo vykonávacie nariadenie k zákonu o cudzincoch (Reglamento de la Ley de Extranjería) z 30. decembra 2004 (BOE č. 6 zo 7. januára 2005, s. 485), stanovuje:

„1. Ak dotknutá osoba nemá povolenie na pobyt v Španielsku najmä preto, lebo podmienky na vstup alebo pobyt nespĺňa alebo už prestala spĺňať, alebo ak administratívny orgán zamietol žiadosť o predĺženie pobytu, o povolenie na trvalý pobyt alebo žiadosť, ktorou sa žiadal akýkoľvek iný dokument nevyhnutný pre cudzinca na zotrvanie na španielskom území, … administratívnym rozhodnutím sa dotknutej osobe musí oznámiť, že je povinná opustiť Španielske kráľovstvo, bez toho, aby bola dotknutá možnosť zapísať túto výzvu do cestovného pasu alebo obdobného dokladu, alebo samostatného dokladu v prípade, ak sa dotknutá osoba zdržiava v Španielsku na základe dokladu totožnosti, ktorý neumožňuje vyznačiť túto poznámku *ad hoc*.

…

2. Dotknutá osoba je povinná opustiť španielske územie v lehote stanovenej rozhodnutím o zamietnutí žiadosti alebo najneskôr do pätnástich dní od oznámenia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti, okrem prípadu, ak nastanú výnimočné okolnosti a dotknutá osoba môže preukázať, že má dostatočné prostriedky na pobyt; v tomto prípade možno lehotu predĺžiť až na 90 dní. Ak do uplynutia lehoty dotknutá osoba neopustí španielske územie, použijú sa ustanovenia tohto nariadenia na prípady, na ktoré odkazuje článok 53 písm. a) zákona [o cudzincoch].

3. Ak cudzinci, na ktorých odkazuje tento článok, skutočne opustia španielske územie v súlade s ustanoveniami predchádzajúceho odseku, vstup do Španielska sa im nezakáže a budú sa môcť do Španielska vrátiť, pokiaľ dodržia predpisy upravujúce vstup na španielske územie.

…“

22 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Tribunal Supremo vykladá vyššie uvedené ustanovenia v tom zmysle, že vyhostenie je sankciou, a preto rozhodnutie, ktorým sa ukladá, sa musí osobitne odôvodniť a musí dodržať zásadu proporcionality.

23 Zo spisového materiálu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že v praxi, pokiaľ štátny príslušník tretej krajiny nemá doklad na vstup alebo pobyt v Španielsku a jeho správanie neviedlo k priťažujúcim okolnostiam a pokiaľ neexistujú ďalšie skutočnosti odôvodňujúce uloženie vyhostenia namiesto pokuty, uložená sankcia sa musí obmedziť len na pokutu.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

24 Vo veci C-261/08 príslušné orgány začali 26. septembra 2006 viesť administratívne konanie proti pani Zuritovej Garcíovej, bolívijskej štátnej príslušníčke, pre porušenie článku 53 písm. a) zákona o cudzincoch, ktorá sa neoprávnene zdržiavala v Španielsku, pretože buď nezískala povolenie na predĺženie pobytu alebo na trvalý pobyt, alebo platnosť týchto dokladov uplynula pred viac ako tromi mesiacmi, bez toho, aby požiadala o ich obnovenie.

25 Uvedené konanie sa skončilo 15. novembra 2006 vydaním rozhodnutia, ktorým Delegado del Gobierno vyhostil dotknutú osobu zo španielskeho územia. Spolu s touto sankciou jej bol uložený zákaz vstupu na územie schengenského priestoru na obdobie piatich rokov.

26 Pani Zurita García namietala uvedené rozhodnutia na Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 6 de Murcia, ktorý zamietol žalobu na prvom stupni. Pani Zurita García v odvolaní uviedla, že toto rozhodnutie sa malo zrušiť, pretože administratívny orgán pri posúdení okolností v danej veci, ktoré vôbec neodôvodňovali nahradenie pokuty vyhostením, nesprávne aplikoval zásadu proporcionality.

27 Vo veci C-348/08 Delegado del Gobierno rozhodnutím z 30. júla 2007 nariadil vyhostenie pána Choqua Cabreru, bolívijského štátneho príslušníka, zo španielskeho územia, ktorý sa neoprávnene zdržiaval v Španielsku v zmysle článku 53 písm. a) zákona o cudzincoch, pretože buď nezískal povolenie na predĺženie pobytu alebo trvalý pobyt, alebo platnosť týchto dokladov uplynula pred viac ako tromi mesiacmi, bez toho, aby požiadal o ich obnovenie. Spolu s touto sankciou mu bol uložený zákaz vstupu na územie schengenského priestoru na obdobie piatich rokov.

28 Pán Choque Cabrera namietal uvedené rozhodnutie na Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia, ktorý zamietol žalobu na prvom stupni. Pán Choque Cabrera v odvolaní uviedol, že toto rozhodnutie sa malo zrušiť, pretože administratívny orgán pri posúdení okolností v danej veci neaplikoval zásadu proporcionality a neodôvodnil nahradenie pokuty vyhostením.

29 Za týchto okolností Tribunal Superior de Justicia de Murcia rozhodol v dvoch prejednávaných veciach prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, ktorej znenie je totožné v obidvoch uvedených veciach:

„Majú sa ustanovenia Zmluvy…, najmä jej článok 62 bod 1 a článok 62 bod 2 písm. a) a ustanovenia nariadenia… č. 562/2006 z 15. marca 2006…, najmä jeho články 5, 11 a 13, vykladať v tom zmysle, že im odporuje taká vnútroštátna právna úprava, ako je španielska právna úprava, s judikatúrou, ktorá ju vykladá, pokiaľ táto právna úprava umožňuje uložením pokuty nahradiť vyhostenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý nemá doklad oprávňujúci ho na vstup alebo pobyt na území Európskej únie?“

30 Uznesením predsedu tretej komory z 27. marca 2009 boli veci C-261/08 a C-348/08 spojené na účely ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti otázky položenej vo veci C-261/08

31 Španielska vláda namieta neprípustnosť položenej otázky vo veci C-261/08 z dôvodu, že táto otázka je čisto hypotetická.

32 Španielska vláda tvrdí, že zásada zákazu retroaktivity trestného zákona bráni uplatneniu *ratione temporis* prípadnej povinnosti stanovenej v článku 11 ods. 3 nariadenia č. 562/2006 aplikovať sankciu na skutkové okolnosti vo veci samej, pretože toto nariadenie nadobudlo účinnosť až 13. októbra 2006, pričom k zisteniu, že sa žalobkyňa vo veci samej neoprávnene zdržiava na španielskom území, došlo už 26. septembra 2006.

33 Podľa španielskej vlády sa preto, pokiaľ ide o vec samu, ktorej predmetom je administratívna sankcia, na ktorú sa uplatnia rovnaké zásady, ako sa uplatňujú v trestnom konaní, osobitne zásada zákonnosti a zásada vznesenia obvinenia, má uplatniť právna úprava účinná ku dňu, keď došlo k zisteniu skutkov, a nie, tak ako sa zdá, čo tvrdí vnútroštátny súd, právna úprava uplatniteľná ku dňu, keď vnútroštátne orgány vydali rozhodnutie o vyhostení, a to 15. novembra 2006.

34 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že v rámci konania podľa článku 234 ES, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, patrí akékoľvek posúdenie skutkového stavu veci do právomoci vnútroštátneho súdu. Rovnako prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydávané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudky z 25. februára 2003, IKA, C-326/00, Zb. s. I-1703, bod 27; z 12. apríla 2005, Keller, C-145/03, Zb. s. I-2529, bod 33; z 22. júna 2006, Conseil général de la Vienne, C-419/04, Zb. s. I-5645, bod 19, a zo 16. júla 2009, Gómez-Limón, C-537/07, Zb. s. I-6525, bod 24).

35 Odmietnuť rozhodovať o prejudiciálnej otázke, ktorú položil vnútroštátny súd, možno len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá nijaký vzťah k realite alebo k predmetu sporu vo veci samej, ak ide o problém hypotetickej povahy, alebo tiež vtedy, ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové alebo právne podklady nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sú mu položené (pozri najmä rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 39; z 22. januára 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, Zb. s. I-607, bod 19, a Gómez--Limón, už citovaný, bod 25).

36 Súdny dvor však rovnako rozhodol, že za výnimočných okolností mu prináleží skúmať podmienky, za akých sa vnútroštátny súd naň obrátil, s cieľom preveriť svoju vlastnú právomoc (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. decembra 1981, Foglia, 244/80, Zb. s. 3045, bod 21). Duch spolupráce, v ktorom má byť prejudiciálne konanie vedené,

totiž znamená, že vnútroštátny súd berie ohľad na funkciu zverenú Súdnemu dvoru, ktorou je prispievanie k výkonu spravodlivosti v členských štátoch, a nie podávanie poradných stanovísk k všeobecným alebo hypotetickým otázkam (rozsudky Foglia, už citovaný, body 18 a 20; z 3. februára 1983, Robards, 149/82, Zb. s. 171, bod 19, a zo 16. júla 1992, Meilicke, C-83/91, Zb. s. I-4871, bod 25).

37 Konkrétne treba konštatovať, že ku dňu, keď sa zistilo, že žalobkyňa vo veci samej C-261/08 sa neoprávnene zdržiava na španielskom území, t. j. 26. septembra 2006, nariadenie č. 562/2006 nebolo ešte účinné, a preto si možno položiť otázku, či treba vykladať uvedené nariadenie v súvislosti so skutkom v tejto veci.

38 Ak je rozhodujúcim kritériom na uplatnenie zákona *ratione temporis* vo veci C-261/08 deň spáchania skutku, uplatní sa článok 6b DVSD, a nie článok 11 ods. 3 nariadenia č. 562/2006. Článok 6b DVSD patrí medzi tie články, ktoré boli od 13. októbra 2006 zrušené článkom 39 nariadenia č. 562/2006.

39 V každom prípade, ako uviedla generálna advokátka v bode 27 svojich návrhov, článok 11 ods. 3 nariadenia č. 562/2006 len preberá znenie článku 6b ods. 3 DVSD, ktorý bol účinný v čase, keď sa zistilo, že žalobkyňa vo veci samej sa neoprávnene zdržiava na španielskom území.

40 Okrem toho treba konštatovať, že vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru v rámci spojenej veci C-348/08 prejudiciálnu otázku s rovnakým znením, pričom k skutku došlo v čase, keď bolo uvedené nariadenie už účinné.

41 Preto je potrebné konštatovať, že otázka položená v týchto dvoch spojených veciach je prípustná.

O veci samej

42 Na úvod treba konštatovať, že položená otázka sa týka výkladu článku 62 bodu 1 a článku 62 bodu 2 písm. a) ES a článkov 5, 11 a 13 nariadenia č. 562/2006.

43 Najprv je potrebné spresniť, že cieľom alebo účinkom samotného článku 62 bodu 1 a článku 62 bodu 2 písm. a) ES tvoriaceho právny základ úpravy Rady, ktorej cieľom je prijať opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa osoby pri prekročení vnútorných hraníc nekontrolovali, a opatrenia, ktoré sa týkajú prekročenia vonkajších hraníc členských štátov, nie je priznať práva štátnym príslušníkom tretích krajín ani uložiť povinnosti členským štátom.

44 Článok 5 nariadenia č. 562/2006 stanovuje podmienky na vstup štátnych príslušníkov tretej krajiny v prípade, keď prekročia vonkajšiu hranicu s cieľom pobytu, ktorý nepresiahne tri mesiace v rámci obdobia šiestich mesiacov, pričom článok 13 uvedeného nariadenia sa týka odopretia vstupu na územie členských štátov štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí nespĺňajú všetky uvedené podmienky.

45 V dôsledku toho články 5 a 13 nariadenia č. 562/2006 neupravujú postavenie štátnych príslušníkov tretích krajín, konkrétne pani Zuritovej Garcíovej a pána Choqua Cabreru, ktorí sa od neurčitého dňa už nachádzali na španielskom území, pokiaľ bol vydaný príkaz na ich vyhostenie z dôvodu nelegálneho pobytu.

46 S cieľom poskytnúť užitočnú odpoveď vnútroštátnemu súdu je vzhľadom na to, že nemožno vylúčiť, tak ako navrhuje rakúska vláda a Komisia, že články 6b a 23 DVSD sa *ratione temporis* uplatnia vo veci C-261/08 (pozri body 36 a 38 tohto rozsudku), je potrebné v rámci preskúmania prejudiciálnej otázky zohľadniť tieto články DVSD (pozri analogicky rozsudky z 29. januára 2008, Promusicae, C-275/06, Zb. s. I-271, bod 46, a z 3. apríla 2008, Rüffert, C-346/06, Zb. s. I-1989, bod 18).

47 Zo znenia článku 23 DVSD vyplýva, že sa uplatní na všetky osoby, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi členských štátov a nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky na krátkodobý pobyt na území jedného z členských štátov, čo sa podľa opisu skutkového stavu vo vnútroštátnom rozhodnutí zdá, že ide o prípad pani Zuritovej Garcíovej, ako aj pána Choqua Cabreru.

48 Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súd sa svojimi otázkami v podstate pýta, či články 6b a 23 DVSD a článok 11 nariadenia č. 562/2006 sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ sa štátny príslušník tretej krajiny neoprávnene zdržiava na území členského štátu, pretože nespĺňa alebo prestal spĺňať podmienky týkajúce sa dĺžky pobytu uplatniteľné v členskom štáte, tento členský štát je povinný vydať rozhodnutie o jeho vyhostení.

49 Tak článok 6b ods. 1 DVSD, ako aj článok 11 ods. 1 nariadenia č. 562/2006 stanovujú vyvrátiteľnú domnienku, podľa ktorej ak cestovný doklad štátneho príslušníka tretej krajiny neobsahuje vstupnú pečiatku, príslušné vnútroštátne orgány sa môžu domnievať, že držiteľ nespĺňa alebo prestal spĺňať podmienky na dĺžku pobytu uplatniteľné v dotknutom členskom štáte.

50 Článok 6b ods. 2 DVSD aj článok 11 ods. 2 nariadenia č. 562/2006 umožňujú vyvrátiť túto domnienku, ak štátny príslušník tretej krajiny akýmkoľvek dôveryhodným

spôsobom, napríklad cestovnými lístkami alebo dokladom o svojej prítomnosti mimo územia členských štátov, poskytne dôkaz, že dodržal podmienky súvisiace s dĺžkou krátkodobého pobytu.

51 Podľa článku 6b ods. 3 DVSD, ako aj článku 11 ods. 3 nariadenia č. 562/2006 v prípade, ak domnienka uvedená v odseku 1 každého z týchto dvoch článkov nebola vyvrátená, môžu príslušné orgány štátneho príslušníka tretej krajiny z územia dotknutého členského štátu vyhostiť.

52 Komisia správne zdôrazňuje, že medzi znením článku 11 ods. 3 nariadenia č. 562/2006 v španielskej jazykovej verzii a ostatnými jazykovými verziami existuje nesúlad.

53 V španielskej jazykovej verzii toto ustanovenie ukladá povinnosť, lebo stanovuje, že ak nebola domnienka vyvrátená, príslušné orgány dotknutého členského štátu „vyhostia“ štátneho príslušníka tretej krajiny zo svojho územia. Naproti tomu vo všetkých ostatných jazykových verziách je vyhostenie vyjadrené ako možnosť, ktorou disponujú uvedené orgány.

54 V tejto súvislosti treba pripomenúť ustálenú judikatúru, podľa ktorej potreba jednotného uplatňovania, a teda výkladu aktu Spoločenstva vylučuje posudzovať tento akt izolovane v jeho jednej verzii, ale naopak, vyžaduje vykladať ho podľa skutočnej vôle zákonodarcu a ním sledovaného účelu, najmä s prihliadnutím na všetky jeho jazykové verzie (pozri najmä rozsudky z 12. novembra 1969, Stauder, 29/69, Zb. s. 419, bod 3; zo 7. júla 1988, Moksel, 55/87, Zb. s. 3845, bod 15; z 20. novembra 2001, Jany a i., C-268/99, Zb. s. I-8615, bod 47, a z 27. januára 2005, Junk, C-188/03, Zb. s. I-885, bod 33).

55 Podľa ustálenej judikatúry rovnako nemôže byť formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia Spoločenstva chápaná ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia alebo sa nemôže v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Takýto prístup by totiž nebol v súlade s požiadavkou jednotnosti pri uplatňovaní práva Spoločenstva (pozri rozsudky z 12. novembra 1998, Institute of the Motor Industry, C-149/97, Zb. s. I-7053, bod 16; z 3. apríla 2008, Endendijk, C-187/07, Zb. s. I-2115, bod 23, a z 9. októbra 2008, Sabatauskas a i., C-239/07, Zb. s. I-7523, bod 38).

56 Keďže v danej veci španielska jazyková verzia článku 11 ods. 3 nariadenia č. 562/2006 je jedinou, ktorá sa odchyľuje od znenia ostatných jazykových verzií, je potrebné dospieť k záveru, že skutočnou vôľou zákonodarcu nebolo uložiť členským štátom povinnosť vyhostiť štátneho príslušníka tretej krajiny zo svojho územia v prípade, že nevyvráti domnienku uvedenú v odseku 1 tohto článku, ale ponechať im možnosť tak urobiť.

57 Tento výklad potvrdzuje skutočnosť, ako zdôrazňuje generálna advokátka v bode 43 svojich návrhov, že španielska jazyková verzia článku 6b DVSD, ktorého znenie preberá článok 11 nariadenia č. 562/2006, pokiaľ ide o fakultatívny charakter pre dotknuté členské štáty vyhostiť štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý nevyvráti uvedenú domnienku, sa zhoduje s ostatnými jazykovými verziami.

58 Ostáva preskúmať, či podľa tvrdenia rakúskej vlády sú členské štáty na základe článku 23 DVSD povinné vyhostiť zo svojho územia štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa v nich zdržiava neoprávnene, s výnimkou prípadu, ak existuje dôvod na priznanie práva azylu alebo medzinárodnej ochrany. Takisto ostáva preskúmať, či uvedené ustanovenie bráni možnosti členských štátov nahradiť nariadenie vyhostenia pokutou.

59 Tento výklad článku 23 DVSD nemožno prijať.

60 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na odchýlky, ktoré obsahuje článok 23 DVSD, znenie tohto článku nestanovuje povinnosť vyhostenia vyjadrenú v takomto prísnom zmysle slova.

61 Na jednej strane odsek 1 uvedeného článku 23, ktorý je súčasťou kapitoly 4, upravujúcej podmienky pohybu cudzincov, hlavy II, týkajúcej sa zrušenia kontrol na vnútorných hraniciach a pohybu osôb, uprednostňuje dobrovoľný odchod štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý nespĺňa alebo prestal spĺňať podmienky na krátkodobý pobyt uplatniteľné na území dotknutého členského štátu.

62 Z odseku 2 toho istého článku 23 rovnako vyplýva, že ak štátny príslušník tretej krajiny disponuje platným dočasným povolením na pobyt vydaným iným členským štátom, musí okamžite vycestovať na územie tohto posledného uvedeného členského štátu.

63 Na druhej strane, pokiaľ článok 23 ods. 3 DVSD za určitých okolností stanovuje, že štátny príslušník tretej krajiny musí byť vyhostený z členského štátu, na ktorého území bol zadržaný, toto vyhostenie podlieha podmienkam, ktoré stanovuje vnútroštátne právo dotknutého členského štátu. V prípade, že vyhostenie nie je podľa tohto práva prípustné, môže uvedený členský štát dotknutej osobe povoliť pobyt na svojom území.

64 Každému členskému štátu prináleží, aby najmä pokiaľ ide o podmienky, na základe ktorých sa bude vykonávať vyhostenie, prijal do svojho právneho poriadku vykonávajúce predpisy základných pravidiel stanovených v článku 23 DVSD, týkajúcich sa štátnych príslušníkov, ktorí nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky na krátkodobý pobyt na území členského štátu.

65 Z informácií predložených Súdnemu dvoru v rámci písomnej časti konania vyplýva, že rozhodnutím o uložení pokuty v konaniach vo veciach samých štátny príslušník tretej krajiny neoprávnene sa zdržiavajúci na španielskom území nezískava podľa vnútro-

štátneho práva právo na legálny pobyt na tomto území a že nezávisle od toho, či táto pokuta bude, alebo nebude uhradená, toto rozhodnutie sa oznámi dotknutej osobe s upozornením, že musí opustiť územie v lehote pätnástich dní a že v prípade neuposlúchnutia môže byť stíhaná na základe článku 53 písm. a) zákona o cudzincoch a hrozí jej, že bude okamžite vyhostená.

66 V dôsledku toho treba na položenú otázku odpovedať tak, že články 6b a 23 DVSD a článok 11 nariadenia č. 562/2006 sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ sa štátny príslušník tretej krajiny neoprávnene zdržiava na území členského štátu, pretože nespĺňa alebo prestal spĺňať podmienky týkajúce sa dĺžky pobytu, ktoré sa v ňom uplatňujú, tento členský štát nie je povinný vydať rozhodnutie o jeho vyhostení.

O trovách

67 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Články 6b a 23 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985, uzavretá medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom odstraňovaní kontrol na ich spoločných hraniciach, ktorý bol podpísaný v Schengene 19. júna 1990 a ktorý bol zmenený a doplnený nariadením Rady (ES) č. 2133/2004 z 13. decembra 2004 o požiadavke na príslušné orgány členských štátov, aby sa systematicky pečiatkovali cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, ktorým sa menia a dopĺňajú ustanovenia dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda a s ňou súvisiaca spoločná

príručka, a článok 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa stanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc), sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ sa štátny príslušník tretej krajiny neoprávnene zdržiava na území členského štátu, pretože nespĺňa alebo prestal spĺňať podmienky týkajúce sa dĺžky pobytu, ktoré sa v ňom uplatňujú, tento členský štát nie je povinný vydať rozhodnutie o jeho vyhostení.

Podpisy